

TILAPÄISSUOJAN RAKENTAMINEN JA SUOJAUTUMINEN

Yleistä

Tilapäissuojaan suojaudutaan tilanteissa, joissa annetaan yleinen vaara-merkki ja jonka yhteydessä radiossa annetaan tietoja vaaran aiheuttajasta ja suojautumisohjeita.

Yleensä suojaksi näissä tilanteissa riittää suojautuminen sisätiloihin ovet ja ikkunat tiivistämällä ja ilmastointi pysäyttämällä.

On kuitenkin tilanteita, jolloin suojautuminen pelkästään omaan asuntoon ei ole riittävä toimenpide. Tällöin esimerkiksi säteilyn vuoksi tarvitaan paksumpia rakenteita, mitä asunnon ympäryseinät ja ikkunat antavat. Turvallisin paikka säteilyä vastaan suojauduttaessa on väestönsuoja, mutta kaikissa kiinteistöissä ei ole väestönsuojaa tai yleisiä väestönsuojia ei lähistöllä ole. Tällöin turvallisin paikka kiinteistössä on yleensä kellarikerros ja siellä talon keskiosat paksujen seinien ja katon vaimentaessa säteilyä.

Myöskään kaikilla työpaikoilla ei ole varsinaisia väestönsuojatiloja, joten tilapäissuojan rakentaminen tulee suojautumistilanteessa ajankohtaiseksi.

Vaaran luonteesta riippuen työt työpaikoilla ja yhteiskunnan toiminnot jatkuvat mahdollisuuksien mukaan. Tilapäissuojan ollessa valmiina, voidaan nopeasti hakeutua suojaan.

Tilapäissuojan sijainti ja kunnostamissuunnitelma

- tilan varaaminen ja ympärysrakenteiden soveltuvuus tarkastetaan
- suunnitellun tiivistäminen
- varustaminen ja kalustus
- ilmanvaihdon järjestäminen

Tilapäissuojiksi soveltuvia tiloja ovat esim. maanalaiset huoneet, kellarit ja muut sopivat tilat. Tilojen käyttöä vaikeuttavat ulkoseinien ovet ja aukot, jotka on suojarakenteilla peitettävä.

Hyviä suojarakenteita, suuren massansa vuoksi, ovat esim. hiekkasäkit ja muurauksella tehtävät rakenteet. Nämä, sekä muu tilapäissuojiin tarvittava materiaali, kuten tiivistysmateriaali, hiekka, varavesisäiliöt, kuivakäymälät ja muuna hankitaan väestönsuojelun toimeenpanovaiheessa.

Tilaan johtavat ovet ja ikkunat tiivistetään liimanauhalla, kumitiivisteillä tai muulla sellaisella. Katossa olevat ilmastointikanavat tukitaan.

Tilojen kunnostaminen tapahtuu suojelejohtajan valvonnassa. Suojasta tulisi olla järjestetty myös toinen poistumistie.

Tilan soveltuvuus tilapäissuojaksi riippuu siitä, kuinka hyvin aukot saadaan tiivistettyä. Tiivistetyssä suojassa pystytään oleskelemaan useita päiviä edellyttäen ilman vaihtuvan ympäröidyistä tiloista ja ruokaa on riittävästi.

Vesipisteen ja puhelinliitännän sijainti sekä matkapuhelimen kuuluvuus selvitetään..

Muut suojarakenteet:

Kalliit laitteet, kuten tietokoneet, kopiokoneet ynnä muut sellaiset on väestönsuojelun toimeenpanovaiheessa sijoitettava mahdollisimman turvalliseen paikkaan rakennuksessa. Mikäli laitetta ei voi siirtää, sille on tehtävä hiekkasäikeistä ja vastaavista tarvikkeista suojarakennelma.

Laitteiden suojauksesta huolehtiminen kuuluu suojelevalvojalle.

Varautuminen hankaliin olosuhteisiin:

Väestönsuojaoloissa poikkeusolojen vallitessa joudutaan kärsimään huomattavaa epämukavuutta. Oleskelu suljetussa tilassa vaatii oman sopeutumisensa sekä tilan käytön, että henkilöiden keskinäisen toimeentulon kannalta. Suojaan on raivattava vähintään 0,75 m² vapaata lattiapinta-alaa henkeä kohti, jotta tultaisiin toimeen suojautumisen ajan.

Haittana on myös ilman laadun huononeminen kaikkien toimintojen tapahtuessa samassa tilassa. Ilman lämpötila voi nousta tai laskea normaalioloissa oleskelutiloissa haitallisen korkeaksi. Ilman kosteus voi olla jonkin ajan kuluttua huomattavan korkea. Järjestyksen pito voi olla työlästä. Levon mahdollisimman hyvä huomioonottaminen on tärkeää olosuhteiden kannalta.

Vanhat väestönsuojien omat ilmastointilaitteet ovat käytettäessä hyvin äänekkäitä. Niillä voi tuulettaa suojan tiloja joko sähköllä tai käsin veivaamalla, kun sähköä ei ole. Tilapäissuojissa ei ole omaa ilmastointia poikkeusoloja varten. Hankaluuksien hyväksyminen on välttämätöntä poikkeusoloissa, koska kysymyksessä on hengissä ja mahdollisimman terveenä ja toimintakuntoisena säilyminen. Suojautumistilanteessa voi ilmetä yllättäviä henkisiä paineita liikkumisen ollessa rajoitettua. Vapaa liikkuminen suojan ympäristössä voi vaarantaa oman tai lisäksi muidenkin terveyden tai jopa hengen.

Valmistautumisessa suojautumiseen on syytä ennakkoon varautua näihin muuttuviin olosuhteisiin ja ottaa huomioon valmistelutoimenpiteissä myös tulossa olevat ja tiedostettavissa olevat hankaluudet. Suojautuessa on hyvä pukeutua monikerroksisella (retki)vaatetuksella siten, että on varautunut sekä kylmän että lämpimän varalle.

Mukaan otetaan:

- välttämättömät lääkkeet,
- ruokailuvälineet
- ainakin juoma-astia, juomaa ja sellaisenaan syötäviä elintarvikkeita,
- makuuvarustukset(esim. makuupussi)
- taskulamppu
- paristoradio tiedotusten kuuntelua varten
- henkilökohtaisen hygienian hoidossa tarvittavat välineet
- ajanvietettä

Suojaan on raivattava vähintään 0.75 m² vapaata lattiapinta-alaa henkeä kohti, jotta tultaisiin toimeen suojautumisen ajan.